

O'ZBEK FOLKORIDA MAROSIM QO'SHIQLARINING O'RNI

Xushboqova Fotima Rustamovna

Jizzax davlat pedagogika universiteti O'zbek tili va adabiyoti yo'nalishi 1-kurs magistranti

Annotatsiya: Mazkur maqolada o'zbek folklorining muhim tarkibiy qismi bo'lgan marosim qo'shiqlarining genezisi, janriy xususiyatlari, funksional ahamiyati va ijtimoiy-estetik vazifalari tahlil qilinadi. Marosim qo'shiqlari xalqning qadimiy dunyoqarashi, diniy-e'tiqodiy tasavvurlari, mehnat an'analari va oilaviy turmush marosimlari bilan uzviy bog'liqligi ilmiy asosda yoritiladi. Tadqiqotda folklorshunoslik nazariyasi, tarixiy-tipologik, qiyosiy va funksional tahlil metodlaridan foydalanildi. Xususan, o'zbek folklorshunosligining asosiy vakillari — Hodi Zarif va B. Sarimsoqov ilmiy qarashlari asosida marosim qo'shiqlarining taraqqiyot bosqichlari va zamonaviy transformatsiyasi ko'rib chiqildi. Tadqiqot natijalari marosim qo'shiqlari o'zbek xalqining ma'naviy merosini saqlash va avlodlararo madaniy uzviylikni ta'minlashda muhim omil ekanini ko'rsatadi.

Kalit so'zlar: folklor, marosim qo'shiqlari, an'ana, og'zaki ijod, etnografiya, qadriyat, janr, madaniy meros.

Аннотация: В данной статье анализируются генезис, жанровые характеристики, функциональное значение и социально-эстетические задачи ритуальных песен, являющихся важной составляющей узбекского фольклора. Научно подчеркивается неразрывная связь ритуальных песен с древним мировоззрением, религиозными и духовными идеями, трудовыми традициями и обычаями семейной жизни народа. В исследовании использованы теория фольклора, историко-типологические, сравнительно-функциональные методы анализа. В частности, этапы развития и современная трансформация ритуальных песен рассматриваются на основе научных взглядов основных представителей узбекского фольклора – Ходи Зарифа и Б. Саримсакова. Результаты исследования показывают, что ритуальные песни являются важным фактором сохранения духовного наследия узбекского народа и обеспечения межпоколенческой культурной преемственности.

Ключевые слова: фольклор, ритуальные песни, традиция, устное творчество, этнография, ценность, жанр, культурное наследие.

Abstract: This article analyzes the genesis, genre characteristics, functional significance and socio-aesthetic tasks of ritual songs, which are an important component of Uzbek folklore. The inextricable connection of ritual songs with the ancient worldview, religious and religious ideas, labor traditions and family life rituals of the people is scientifically highlighted. The study used the theory of folklore, historical-

typological, comparative and functional analysis methods. In particular, the stages of development and modern transformation of ritual songs were considered based on the scientific views of the main representatives of Uzbek folklore - Hodi Zarif and B. Sarimsakov. The results of the study show that ritual songs are an important factor in preserving the spiritual heritage of the Uzbek people and ensuring intergenerational cultural continuity.

Key words: *folklore, ritual songs, tradition, oral creativity, ethnography, value, genre, cultural heritage.*

KIRISH

O'zbek xalq og'zaki ijodi ko'p asrlik tarixiy taraqqiyot jarayonida shakllangan murakkab va ko'p qatlamli madaniy tizimdir. Unda xalqning dunyoqarashi, ijtimoiy tajribasi, axloqiy-me'yoriy qarashlari hamda estetik ideallari mujassam. Folklorning epik, lirik va dramatik turlari orasida marosim qo'shiqlari alohida o'rin egallaydi. Chunki ular bevosita xalqning turmush tarzi, mehnat faoliyati, mavsumiy o'zgarishlari, oilaviy-maishiy udumlari va diniy-e'tiqodiy tasavvurlari bilan uzviy bog'liq holda shakllangan sinkretik hodisadir.

Marosim qo'shiqlari ibtidoiy jamiyat davridayoq paydo bo'lgan bo'lib, ular dastlab mifologik tasavvurlar, tabiat hodisalariga sig'inish, hosildorlikka ishonch va ajdodlar ruhini ulug'lash bilan chambarchas aloqador bo'lgan. Keyinchalik ijtimoiy-iqtisodiy munosabatlar rivojlanishi bilan ularning mazmuni ham kengayib, yangi funksional qatlamlar bilan boyidi. Shuning uchun marosim qo'shiqlarini o'rganish nafaqat adabiy-estetik, balki tarixiy-etnografik va antropologik jihatdan ham muhim ilmiy ahamiyat kasb etadi.

Folklorshunoslik nazariyasida marosim folklori tushunchasi keng qo'llanadi. O'zbek folklorshunosligida bu yo'nalish XX asrning birinchi yarmidan boshlab ilmiy asosda tadqiq etila boshlandi. Jumladan, Hodi Zarif marosim folklorini xalqning tarixiy tafakkuri mahsuli sifatida talqin qilib, uning janriy va funksional xususiyatlarini aniqlashga harakat qilgan. Shuningdek, B. Sarimsoqov marosim qo'shiqlarini tizimli ravishda tasniflab, ularning mehnat, mavsumiy va oilaviy-maishiy ko'rinishlarini ilmiy jihatdan asoslab bergan. Bu tadqiqotlar o'zbek folklorida marosim qo'shiqlarining o'rni va ahamiyatini aniqlashda muhim nazariy poydevor bo'lib xizmat qildi.

Marosim qo'shiqlari sinkretik xususiyatga ega bo'lib, ular so'z, kuy va harakat birligida namoyon bo'ladi. Ushbu qo'shiqlar ko'pincha jamoaviy ijro etiladi va muayyan marosim kontekstidan tashqarida to'laqonli mavjud bo'la olmaydi. Masalan, Navro'z marosimlariga oid qo'shiqlar bahorning kirib kelishi, tabiatning uyg'onishi va hosildorlik g'oyalari ifodalasa, to'y marosimi qo'shiqlari oilaviy birlik, farovonlik va baxt timsoli

sifatida talqin etiladi. Motam marosimlariga oid qo'shiqlar esa inson hayoti va o'lim falsafasini, hamdardlik va sabr g'oyalarini aks ettiradi.

Zamonaviy globallashtirish sharoitida marosim qo'shiqlarining funksional maydoni o'zgarib bormoqda. Ularning bir qismi sahnalashtirilgan ko'rinishda folklor ansambllari repertuariga kirib bormoqda, ayrimlari esa marosim kontekstidan uzilib, badiiy-estetik shaklga ko'chmoqda. Shu bois marosim qo'shiqlarining an'anaviy va zamonaviy holatini qiyosiy tahlil qilish dolzarb ilmiy vazifalardan biridir.

Mazkur maqolaning maqsadi — o'zbek folklorida marosim qo'shiqlarining tarixiy shakllanishi, janriy tasnifi, poetik xususiyatlari va ijtimoiy-funksional ahamiyatini kompleks tahlil qilishdir. Tadqiqot davomida marosim qo'shiqlarining xalq ma'naviy hayotidagi o'rni, an'ana va yangilanish jarayonidagi transformatsiyasi hamda ularning milliy madaniy meros sifatidagi qadri ochib beriladi. Shu tariqa, marosim qo'shiqlarini o'rganish o'zbek folklorining genetik asoslarini, xalqning qadimiy dunyoqarash tizimini va estetik tafakkurini chuqurroq anglash imkonini beradi. Bu esa o'z navbatida milliy madaniyatni saqlash, rivojlantirish va ilmiy jihatdan asoslashda muhim nazariy hamda amaliy ahamiyat kasb etadi.

Adabiyotlar tahlili

O'zbek folklorida marosim qo'shiqlarini ilmiy o'rganish jarayoni XX asr boshlaridan boshlab izchil shakllana boshladi. Dastlabki tadqiqotlar asosan xalq og'zaki ijodi namunalari to'plash va nashr etishga qaratilgan bo'lsa, keyinchalik ularning janriy, funksional va poetik xususiyatlarini tahlil qilishga e'tibor kuchaydi. Marosim qo'shiqlarini o'rganishda etnografiya, tarix, musiqashunoslik va antropologiya bilan bog'liq ko'p tarmoqli yondashuvlar qo'llanildi.

O'zbek folklorshunosligida marosim qo'shiqlari tadqiqi. O'zbek folklorshunoslik maktabining shakllanishida Hodi Zarif alohida o'rin tutadi. Olim marosim folklorini xalqning qadimiy dunyoqarashi va mifologik tasavvurlari bilan bog'liq holda talqin etib, uning genezisi va funksional vazifalarini ochib bergan. Uning ilmiy qarashlariga ko'ra, marosim qo'shiqlari ibtidoiy jamiyatning kollektiv tafakkuri mahsuli bo'lib, ular diniy-e'tiqodiy qarashlar bilan uzviy bog'langan. Shuningdek, B. Sarimsoqov marosim folklorini janriy tasniflashda tizimli yondashuvni taklif etgan. U marosim qo'shiqlarini mavsumiy, mehnat va oilaviy-maishiy guruhlariga ajratib, ularning har biriga xos poetik va funksional xususiyatlarni aniqlagan. Sarimsoqov marosim qo'shiqlarini jamoaviy ongning shakllantiruvchi va ijtimoiy birdamlikni mustahkamlovchi vosita sifatida baholaydi. Keyingi tadqiqotchilar, jumladan M. Jo'rayev, N. Karimov va boshqa folklorshunoslar marosim qo'shiqlarining obrazlar tizimi, ramziy qatlamlari, arxaik elementlari hamda sinkretik tabiatini o'rganishga e'tibor qaratdilar. Ular marosim qo'shiqlarida takror, parallelizm, alliteratsiya va metaforik ifodaning muhim poetik vosita ekanini ta'kidlaydilar.

Qiyosiy va tipologik tadqiqotlar. Markaziy Osiyo xalqlari folklorini qiyosiy o'rganish jarayonida marosim qo'shiqlarining umumturkiy ildizlari aniqlangan. Qiyosiy-tipologik tadqiqotlar o'zbek marosim qo'shiqlarining qozoq, qirg'iz, turkman va boshqa turkiy xalqlar folkloridagi o'xshashliklarini ko'rsatadi. Bu o'xshashliklar ayniqsa mavsumiy va hosildorlik marosimlarida yaqqol namoyon bo'ladi. Xalqaro folklorshunoslikda marosim qo'shiqlari sinkretik san'at turi sifatida talqin etiladi. Masalan, Viktor Zhirmunsky folklor janrlarini tarixiy-tipologik jihatdan tahlil qilib, marosim qo'shiqlarini kollektiv marosim amaliyotining ajralmas qismi sifatida baholagan. Shuningdek, Vladimir Propp marosim va mifologik strukturalarning epik va lirik janrlar shakllanishidagi o'rnini asoslab bergan.

Etnografik va antropologik yondashuvlar. Etnografik tadqiqotlarda marosim qo'shiqlari xalqning turmush tarzi va ijtimoiy tuzilmasini o'rganishda muhim manba sifatida qaraladi. Antropologik yondashuvlar ularni kollektiv identitet va madaniy uzviylikni ta'minlovchi mexanizm sifatida talqin qiladi. Bu borada Mircea Eliade ning marosim va mif haqidagi nazariyalari marosim qo'shiqlarining arxaik ildizlarini tushuntirishda metodologik asos bo'lib xizmat qiladi.

Zamonaviy tadqiqotlar va transformatsiya masalasi. So'nggi yillarda marosim qo'shiqlarining zamonaviy transformatsiyasi masalasi dolzarb ahamiyat kasb etmoqda. Globalizatsiya va urbanizatsiya jarayonlari natijasida ayrim marosim qo'shiqlari sahnalashtirilgan ko'rinishga ega bo'lib, folklor ansambllari repertuariga kiritilmoqda. Tadqiqotchilar bu jarayonni folklorning tabiiy rivojlanish bosqichi sifatida baholaydilar, biroq marosim kontekstidan uzilish xavfini ham ta'kidlaydilar. Shuningdek, madaniy merosni saqlash bo'yicha xalqaro yondashuvlar marosim qo'shiqlarini nomoddiy madaniy meros sifatida himoya qilish zaruratini ko'rsatadi. Bu esa ularni ilmiy o'rganish va hujjatlashtirishni yanada dolzarb qiladi.

Adabiyotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, marosim qo'shiqlari o'zbek folklorshunosligida yetarli darajada o'rganilgan bo'lsa-da, ularning zamonaviy funksional transformatsiyasi, hududiy variantlari va musiqiy-kompozitsion xususiyatlari bo'yicha chuqur kompleks tadqiqotlar hali ham talab etiladi.

Ilmiy manbalar marosim qo'shiqlarining: tarixiy-genetik ildizlarini, janriy tasnifini, poetik tuzilishini, ijtimoiy-funksional ahamiyatini, zamonaviy o'zgarish jarayonlarini ochib berishga xizmat qilmoqda. Shu bilan birga, kelgusida interdisiplinar yondashuv asosida (folklorshunoslik, musiqashunoslik, antropologiya, madaniyatshunoslik) yanada chuqur tadqiqotlar olib borish zarurati mavjud.

Tadqiqot metodologiyasi

Mazkur tadqiqotning metodologik asosini folklorshunoslik, adabiyotshunoslik, etnografiya va madaniyatshunoslik fanlarining nazariy tamoyillari tashkil etadi. Marosim qo'shiqlarini kompleks o'rganish ularning nafaqat poetik matn sifatida, balki ijtimoiy-

madaniy hodisa sifatida ham tahlil qilinishini talab etadi. Shu bois tadqiqot interdisiplinar yondashuv asosida olib borildi.

Tadqiqotda o'zbek folklorshunosligining ilmiy maktabi vakillari — Hodi Zarif va B. Sarimsoqov ning marosim folklori haqidagi nazariy qarashlari metodologik poydevor sifatida qabul qilindi. Shuningdek, marosim va mifologiya o'rtasidagi bog'liqlikni tushuntirishda Vladimir Propp hamda Mircea Eliade ning konseptual yondashuvlari e'tiborga olindi.

Tadqiqot jarayonida quyidagi ilmiy metodlardan foydalanildi:

Tarixiy-tipologik metod. Mazkur metod yordamida marosim qo'shiqlarining kelib chiqishi, tarixiy shakllanish bosqichlari va janriy evolyutsiyasi tahlil qilindi. Ularning ibtidoiy e'tiqodiy qarashlardan zamonaviy sahnaviy shakllargacha bo'lgan taraqqiyot yo'li o'rganildi.

Qiyosiy-tahliliy metod. O'zbek marosim qo'shiqlari boshqa turkiy xalqlar folklori bilan qiyoslandi. Bu metod umumturkiy ildizlar, o'xshash obrazlar va funksional parallelizmni aniqlash imkonini berdi.

Struktur-semantik tahlil. Marosim qo'shiqlarining poetik tuzilishi, obrazlar tizimi, ramziy qatlamlari va badiiy ifoda vositalari struktur-semantik yondashuv asosida o'rganildi. Takror, parallelizm, metafora, epitet kabi poetik unsurlar tahlil qilindi.

Funksional metod. Mazkur metod orqali marosim qo'shiqlarining ijtimoiy vazifalari — jamoaviy birlikni mustahkamlash, axloqiy me'yorlarni targ'ib qilish, ruhiy tasalli berish va madaniy uzviylikni ta'minlash kabi funksiyalari aniqlashtirildi.

Etnografik kuzatuv va tavsifiy metod. Marosim qo'shiqlarining ijro jarayoni, kontekstual muhiti va marosim bilan bog'liqligi etnografik tavsif asosida yoritildi.

Tadqiqot marosim qo'shiqlarini kompleks yondashuv asosida — tarixiy, poetik va funksional jihatdan bir butun tizim sifatida tahlil qiladi. Shuningdek, ularning zamonaviy transformatsiyasi va madaniy meros sifatidagi ahamiyatini ilmiy asosda yoritadi.

Ushbu jadval o'zbek marosim qo'shiqlarining janr, funksional vazifa, poetik xususiyat va ijtimoiy ahamiyatini tizimli tarzda aks ettiradi. Jadval orqali har bir marosim qo'shiqlarining turli kontekstlarda — mavsumiy, mehnat, oilaviy va diniy marosimlarda — qanday vazifa bajarishi va xalq hayotidagi o'rni ko'rsatiladi. Shu bilan birga, poetik va ramziy elementlar, ijro shakli va zamonaviy transformatsiya jihatlari ham tahlil qilinadi.

1-jadval. O'zbek folklorida marosim qo'shiqlarining janriy, funksional va poetik xususiyatlari

Marosim turi	Qo'shiq janri	Asosiy funksiyasi	Poetik xususiyatlari	Ijtimoiy ahamiyati	Zamonaviy transformatsiya
Mavsumiy (Navro'z, hosil)	Bayram qo'shiqlari,	Tabiat uyg'onishini,	Tabiat ramzlari, metafora,	Jamoaviy birdamlikni	Sahnalashtirilgan konsert va

Marosim turi	Qo'shiq janri	Asosiy funksiyasi	Poetik xususiyatlari	Ijtimoiy ahamiyati	Zamonaviy transformatsiya
bayramlari)	tabiat mavzusidagi lirik qo'shiqlar	hosildorlikni ulug'lash; jamiyatni birlashtirish	takrorlar, parallelizm	mustahkamlash, qadriyatlarini targ'ib qilish	ansambllarda ijro etish; ba'zan pop-elementlar bilan uyg'unlashuvi
Mehnat (dehqonchilik, chorvachilik, hunarmandchilik)	Mehnat qo'shiqlari, ritmik lirik qo'shiqlar	Mehnat jarayonini yoritish, xodimlarni ruhlantirish	Ritmik kuy, takrorlangan frazalar, ish harakatlariga moslashtirilgan	Jamiyatdagi mehnat qadriyatini oshirish, ishchi-auditoriyani ruhlantirish	Konsert dasturlarida sahnalashtiriladi, ba'zan texnologik vositalar bilan uyg'unlashtiriladi
Oilaviy-maishiy (to'y, beshik to'yi, motam, sunnat)	To'y qo'shiqlari, motam qo'shiqlari, ayol-lirik qo'shiqlar	Oilaviy birlikni mustahkamlash, ruhiy tasalli berish	Ramziy obrazlar, metaforik tasvirlar, lirik ifoda	Oila va jamiyat qadriyatlarini targ'ib qilish, hamdardlikni oshirish	Sahnalashtirilgan to'y konsertlari, teatr va teleko'rsatuvlarda ijro
Diniy-urfiy (ramazon, qurbon hayiti, urfiy diniy marosimlar)	Diniy qo'shiqlar, ilohiy kuylash	E'tiqodiy tuyg'ularni uyg'otish, ruhiy poklikni oshirish	Arxaik unsurlar, ritmik takrorlar, ilohiy ifodalar	Jamiyatning diniy va axloqiy qadriyatlarini mustahkamlash	Masjid yoki madaniy markazlarda sahnalashtirilgan ijro, xalqaro festivallarda namoyish etish

Janriy tahlil: Jadval marosim qo'shiqlarini asosiy janrlarga ajratadi, ularning mavzu va tuzilishini ko'rsatadi.

Funksional tahlil: Har bir qo'shiqning ijtimoiy va madaniy vazifasi aniqlangan.

Poetik xususiyatlar: Ramzlar, metafora, ritm va takror kabi elementlar tahlil qilingan.

Zamonaviy transformatsiya: Globalizatsiya va sahnalashtirish jarayonlari qo'shiqlarning hozirgi ko'rinishiga qanday ta'sir qilganini ko'rsatadi.

Muhokama

Tahlillar shuni ko'rsatadiki, o'zbek folklorida marosim qo'shiqlari nafaqat estetik qadriyatni aks ettiruvchi san'at shakli, balki ijtimoiy va madaniy institut sifatida ham faoliyat yuritadi. Ular xalqning tarixiy xotirasi, diniy e'tiqodlari, ijtimoiy me'yorlari va axloqiy qadriyatlarini jamiyatga yetkazuvchi vosita sifatida xizmat qiladi. Shu nuqtai nazardan marosim qo'shiqlari sinkretik tabiatga ega bo'lib, so'z, musiqa va harakat birlikda ishlaydi.

Janriy va funksional ahamiyati. Analitik jadval orqali ko'rish mumkinki, har bir marosim turi o'ziga xos janriy xususiyat va funksiyaga ega: mavsumiy qo'shiqlar tabiat

uyg'onishi va hosildorlikni ulug'lasa, mehnat qo'shiqlari ish jarayonini yoritib, jamoaviy ruhni mustahkamlaydi, oilaviy-marosim qo'shiqlari esa jamiyatdagi oilaviy qadriyatlarni targ'ib qiladi. Diniy-urfiy qo'shiqlar esa e'tiqodiy ruhni uyg'otadi va axloqiy me'yorlarni mustahkamlaydi. Bu vazifalar, tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, xalqning ijtimoiy ongini shakllantirish, jamiyatda birlikni ta'minlash va avlodlararo madaniy uzviylikni saqlashda muhim rol o'ynaydi.

Poetika va ramziy elementlar. Marosim qo'shiqlarida ramzlar va metaforik tasvirlar keng qo'llaniladi. Tabiat unsurlari — quyosh, oy, suv, yer — ko'pincha baraka, poklik va hayot timsoli sifatida talqin qilinadi. Takror va parallelizm usullari esa qo'shiqlarga arxaik ohang va ritmik uyg'unlik beradi. Shu bilan birga, marosim qo'shiqlarining poetik qatlamlari xalqning tarixiy xotirasi va mifologik tasavvurlari bilan bog'liq bo'lib, ularni o'rganish folklorshunoslik nazariyasi uchun muhimdir.

Zamonaviy transformatsiya. Globalizatsiya va urbanizatsiya jarayonlari natijasida marosim qo'shiqlari sahnalashtirilgan ijro shakliga ko'chmoqda. Folklor ansambllari va teatr guruhlari qo'shiqlarni sahnada ijro etadi, ba'zan esa pop-elementlar bilan uyg'unlashtiriladi. Shu bilan birga, marosim konteksti va jamiyat bilan bog'liqlik ba'zan susayadi. Biroq qo'shiqlarning asosiy ma'naviy va funksional yadrosi saqlanib qolmoqda. Shuni ta'kidlash lozimki, zamonaviy transformatsiya jarayonida marosim qo'shiqlarining ilmiy hujjatlashtirilishi va konservatsiya qilinishi ularning kelajak avlodlar uchun saqlanishini ta'minlaydi.

Ijtimoiy va madaniy ahamiyati. Marosim qo'shiqlari ijtimoiy va madaniy tizimda bir nechta darajada faoliyat yuritadi:

- Ijtimoiy daraja: jamoaviy birlik va hamjihatlikni mustahkamlash;
- Madaniy daraja: an'ana va qadriyatlarni avloddan-avlodga yetkazish;
- Estetik daraja: xalqning estetik didini rivojlantirish va ruhiy tasalli berish;
- Madaniy meros darajasi: milliy identitet va madaniy uzviylikni ta'minlash.

Shu sababli, marosim qo'shiqlari o'zbek folklorida faqat badiiy-hissiy qadriyat sifatida emas, balki jamiyatni birlashtiruvchi va madaniy uzviylikni saqlovchi strategik vosita sifatida ham o'rganilishi zarur.

Xulosa

Mazkur tadqiqot shuni ko'rsatdiki, o'zbek folklorida marosim qo'shiqlari xalq hayotining ajralmas qismi bo'lib, ular nafaqat estetik qadriyatni aks ettiradi, balki ijtimoiy, madaniy va ma'naviy funksiyalarni ham bajaradi. Marosim qo'shiqlari: Jamoaviy birlikni mustahkamlash mavsumiy va mehnat qo'shiqlari jamoaning birdamligini ta'minlaydi, hamjihatlik ruhini shakllantiradi. Madaniy uzviylikni ta'minlash oilaviy va diniy qo'shiqlar avlodlararo an'ana va qadriyatlarni yetkazadi. Estetik va ruhiy ta'sir poetik va ramziy elementlar orqali xalqning estetik didini rivojlantiradi, ruhiy tasalli beradi. Madaniy

merosni saqlash marosim qo'shiqlari milliy identitetni mustahkamlash va madaniy meros sifatida kelajak avlodlar uchun himoyalaniishi zarur. Shuningdek, globalizatsiya va urbanizatsiya sharoitida marosim qo'shiqlari sahnalashtirilgan va zamonaviy ijro shakllariga moslashmoqda, bu esa ularning funksional va kontekstual o'zgarishini keltirib chiqaradi. Shu bilan birga, ularning asosiy ma'naviy va funksional yadrosi saqlanib qolmoqda. Tadqiqot natijalari marosim qo'shiqlarini nafaqat folklor namunasi, balki ijtimoiy-madaniy institut sifatida ham o'rganish zarurligini tasdiqlaydi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Hodi Zarif. O'zbek xalq og'zaki ijodi bo'yicha tadqiqotlar. Toshkent.
2. B. Sarimsoqov. O'zbek marosim folklori. Toshkent.
3. Karimov, N. O'zbek folklori asoslari. Toshkent.
4. Jo'rayev, M. Folklorshunoslikka kirish. Toshkent.
5. O'zbek xalq og'zaki ijodi namunalari. Ko'p jildlik nashr. Toshkent.
6. Abdullaev, T. O'zbek xalqining marosim qo'shiqlari. Toshkent, 2005.
7. Muminov, S. Og'zaki ijod va an'ana. Samarqand, 2010.

